

Norsk Vann FAGTREFF

21. - 22. oktober 2014

TRENGER DU EN OPPFRISKNING?

**Kom til vannbransjens
viktigste møteplass**

Norsk Vann

Norsk Vanns fagtreff 21. og 22. oktober 2014 – en sentral møteplass for vannbransjen

VANN

AVLØP

Påfyll for alle!

- fem paralleller med aktuelle tema innen ledningsnett, avløp og slam

- ➔ **Tid:** 21. – 22. oktober
- ➔ **Sted:** Comfort Hotel Runway Gardermoen
- ➔ **Påmelding og program:** www.norskvann.no
- ➔ **Arrangør:** Norsk Vanns vannkomité og avløpskomité,
i samarbeid med SSTT og RIN

Målgruppe

- Ansatte i kommuner og VA-selskaper
- Ansatte hos rådgivende ingeniører, leverandører, entreprenører og driftsassistanser
- Ansatte i fylkeskommuner og statlige etater med ansvar innen VA

Tradisjonen tro arrangerer Norsk Vann fagtreffuke i slutten av oktober. Over to dager med til sammen fem paralleller setter vi fokus på aktuelle faglige problemstillinger. Hovedtema og den røde tråden gjennom disse dagene er ledningsnett. Vi har satt av en egen parallell til slam for å videreføre tidligere tradisjon med slamtreff. Tilsvarende er gjort for modellering.

Vi tar for oss følgende tema:

- Vannforsyning og brannvann (dag 1)
- Endrede krav og drift av avløpsnettet (dag 1)
- Vannforskriften, slam og fosfor (dag 2)
- Modellering av ledningsnett (dag 2)
- Ledningsnettfornyelse og kontroll (dag 2) (SSTT og RIN)

På dag to arrangerer SSTT og RIN en egen parallell for ledningsnettfornyelse. Først stiller RIN «diagnosen» på ditt nett, deretter viser SSTT hvilke «tiltak» du kan benytte for å få pasienten frisk.

Sett av tirsdag 21. og onsdag 22. oktober allerede nå!
Vel møtt!

Praktiske opplysninger

Deltakeravgift

- Deltagelse enkeltdag for medlem: kr. 2150,-
- Deltagelse enkeltdag for ikke medlem: kr. 3100,-
- Middag: kr. 650,-
- Deltagelse begge dager (21. og 22. oktober) inkludert middag for medlemmer: kr. 4600,-
- Deltagelse begge dager (21. og 22. oktober) inkludert middag for ikke medlemmer: kr. 6600,-

Overnatting

Overnatting bestilles sammen med påmelding på [norskvann.no](http://www.norskvann.no). Vi har et begrenset antall rom ledig, så ikke vent for lenge med å bestille!

Påmelding:

<http://www.norskvann.no>

Påmeldingsfrist:

Tirsdag 7. oktober 2014

Hvem er SSTT og RIN?

SSTT – Scandinavian Society for Trenchless Technology
Se mer på <http://www.sstt.dk/da-dk/home.aspx>

RIN – Rørinspeksjon Norge

Se mer på <http://www.rin-norge.no/>

Tirsdag 21. oktober

09:00 – 16:30

Parallell-sesjoner

TIDSPUNKT	PROGRAM
09:00	Registrering og vannprat med Norsk Vanns ansatte på stand

Parallell A: Vannforsyning og brannvann

Møteleder: Tanja Breyholtz, Vestfold Vann IKS, leder vannkomitéen og Kjetil Furuberg, Norsk Vann

09:25	VELKOMMEN v/møteleder
09:30	HVORDAN SKAL JEG VÆRE SIKKER PÅ AT JEG ALLTID LEVERER GODT DRIKKEVANN? Oversikt over Norsk Vanns verktøykasse, nye rapporter og hjelpemidler innen vannforsyning. <i>Kjetil Furuberg, Norsk Vann</i>
10:00	REAL TIME CONTROL (RTC) OF PRESSURE IN DRINKING WATER NETWORKS Pressure management in water distribution networks may help reducing leakage in a significant way. The potential of RTC to remotely control pressure regulation valves in drinking water networks will be shown. Case study from Oppegård commune. <i>Prof. Alberto Campisano, University of Catania</i>
10:30	Pause
10:50	REAL TIME CONTROL OF PRESSURE IN DRINKING WATER NETWORKS, PART II – SUMMARY AND QUESTIONS <i>Prof. Alberto Campisano, University of Catania (20 min)</i> INNOWATING: NYE MULIGHETER FOR MODELLERING I VA-BRANSJEN? Tilstandsklassifisering av vannledninger og sensor for måling av korrosjon. Nye prosjekter med potensiale. <i>Stian Bruaset, SINTEF (10 min)</i> HVORFOR ØNSKET VI Å DELTA I DISSE TO PROSJEKTENE? Motivasjon og bakgrunn for deltagelse. <i>Endre Hoffeker, Oppegård kommune (10 min)</i>
11:30	Lunsj
12:30	VANN – KAN VI EGENTLIG? Vann er livsviktig, men er også et kraftig politisk våpen som ikke bør falle i hendene på uvedkommende. I de fleste tilfeller vil donasjoner til vann-utvikling ha motsatt av den tiltenkte effekt. Ofte opptrer vi som nyttige idioter for et enormt og voksende byråkrati. Vi ser på alternative eksempler fra Somalia og Tanzania: Hva kan og bør gjøres for å skaffe vanlige folk vann? Vi vil også se på vann i et nytt perspektiv: Dollarvisjonen, hvor vi sammenligner verdien av olje, vann og bomber i Libyas dype reservoarer. <i>Fridtjov Ruden, Ruden AS - Geo Solutions</i>
13:00	Pause
13:15	BRANNVANN FRA A TIL Å: STRATEGIER FOR Å INKLUDERE BRANNVANN I PLANLEGGING, TILLATELSER OG SAKSBEHANDLING <i>Einar Melheim, Norsk Vann</i>
13:45	ERFARINGER MED BRANNVANN I SKIEN KOMMUNE <i>Gunnar Mosevoll, Skien kommune</i>
14:15	MODELLERING AV BRANNVANNSMENGDER I TRONDHEIM Strategi, angrepsmåte, begrensninger og usikkerheter. Bruk av modellen i hovedplanarbeidet. <i>Birgitte Gisvold Johannessen, Trondheim kommune og Tomas Eidsmo, DHI</i>
14:45	Pause
15:15	SYNSPUNKTER OG ERFARING FRA FORSIKRING OG SPRINKLERBRANSJEN <i>Håvard Grønstad, Finansnæringens Fellesorganisasjon</i>
15:45	Debatt
16:15	Oppsummering og avslutning av første dag v/møteleder
16:30	Avslutning
18:30	Aperitiff og fagtreffmiddag

Tirsdag 21. oktober

09:00 – 16:30

Parallell-sesjoner

TIDSPUNKT	PROGRAM
09:00	Registrering og vannprat med Norsk Vanns ansatte på stand

Parallell B – Ledningsnett avløp

Møteleder: Anne-Kristine Misund, Trondheim kommune, leder avløpskomiteén

09:25	VELKOMMEN v/møteleder
09:30	KVALITET PÅ NYANLEGG <i>Geir Thomas Berg, Melhus kommune</i>
10:00	ANSKAFFELSER I VANNBRANSJEN Tips og råd for gode anskaffelser. <i>Ole Johan Valle, COWI</i>
10:30	Pause
10:50	SIKRING AV KVALITET PÅ LEDNINGSANLEGG Med hovedblikk på ny Norsk Vann rapport <i>Trond Andersen, Norsk Vann</i>
11:10	SAMORDNING AV LEDNINGER I GRUNNEN - STATUS OG UTFORDRINGER FRAMOVER <i>Toril Hofshagen, Norsk Vann</i>
11:30	Lunsj

Møteleder Gjertrud Eid, Norsk Vann

12:30	VANN – KAN VI EGENTLIG? Vann er livsviktig, men er også et kraftig politisk våpen som ikke bør falle i hendene på uvedkommende. I de fleste tilfeller vil donasjoner til vann-utvikling ha motsatt av den tiltenkte effekt. Ofte opptrer vi som nyttige idioter for et enormt og voksende byråkrati. Vi ser på alternative eksempler fra Somalia og Tanzania: Hva kan og bør gjøres for å skaffe vanlige folk vann? Vi vil også se på vann i et nytt perspektiv: Dollarvisjonen, hvor vi sammenligner verdien av olje, vann og bomber i Libyas dype reservoarer. <i>Fridtjov Ruden, Ruden AS - Geo Solutions</i>
13:00	Pause
13:15	HVORDAN BRUK AV MODELLER KAN BIDRA TIL Å STILLE RIKTIG DIAGNOSE FOR AVLØPSNETTET Med fokus på tiltak for overholdelse av nye og strengere utslippstillatelser. <i>Dag Lauvås, Drammen kommune</i>
13:45	NYE UTSLIPPSTILLATELSER Forventninger til kvalitet og rapportering av data. <i>Terje Farestveit, Miljødirektoratet</i>
14:15	ERFARINGER MED BRUK AV DEN NYE UTSLIPPSMALEN <i>Hanne Rolsdorph, GIVAS IKS</i>
14:45	Pause
15:15	SAMHANDLING PLAN OG DRIFT Fra en leverandørs synspunkt. <i>Steinar Muri, Powell og medlem av avløpskomiteen</i>
15:45	SAMHANDLING PLAN OG DRIFT Slik gjør vi det i vår kommune. <i>Jan Stenersen, Tromsø kommune og medlem av avløpskomiteen</i>
16:15	Spørsmål og kommentarer fra salen Oppsummering og avslutning av første dag v/møteleder
16:30	Avslutning
18:30	Aperitiff og fagtreffmiddag

Onsdag 22. oktober

08:00 – 15:30

Parallell-sesjoner

TIDSPUNKT	PROGRAM
08:00	Registrering og vannprat med Norsk Vanns ansatte på stand

Parallell A – Vannforskriften, slam og fosfor

Møteleder: Jørgen Fidjeland, Tønsberg renseanlegg IKS, nestleder avløpskomitéen

08:30	VELKOMMEN v/møteleder
-------	------------------------------

VANNFORVALTNING

08:35	FORSLAG TIL VANNFORVALTNINGSPLANER med tiltaksprogram er nå ute til høring i alle vannregioner. Hvordan vil disse påvirke kommunene – hvordan vil avløpsanlegg bli berørt? <i>Hilde Reine, prosjektleder vannregion Vest-Viken</i>
09:00	HVORDAN PÅVIRKER VANNFORSKRIFTEN FYLKESMANNENS UTØVELSE AV MYNDIGHET ETTER FORURENSNINGSREGELVERKET? Hvordan merker kommunene dette? <i>Håkon Dalen, Fylkesmannen i Buskerud</i>
09:25	VANNFORVALTNINGSPLANER - NORSK VANNS HØRINGSUTTALELSE <i>Arne Haarr, Norsk Vann</i>
09:50	Pause
10:10	RESIPIENTUNDERSØKELSE ETTER UTSLIPPSTILLATELSEN – HVA MED VANNFORSKRIFTEN? <i>Anne Cornell, Bergen kommune. Inkludert diskusjon</i>

SLAM OG FOSFOR

10:40	GJØDSELVAREFORSKRIFTEN – HAR VÆRT UNDER REVIDERING SIDEN 2010. Hva vet vi om prosessen så langt og hva kan ventes videre? <i>Arne Haarr, Norsk Vann</i>
11:05	FYLKESVISE FOSFORBALANSER: POTENSIALET FOR Å ERSTATTE MINERALSK FOSFOR MED RESIRKULERT FOSFOR <i>Ola Stedje Hanserud, Bioforsk/NTNU</i>
11:30	Lunsj

Møteleder Arne Harr, Norsk Vann

12:30	TEKNOLOGIER FOR GJENVINNING AV FOSFOR FRA AVLØPSVANN OG SLAM. Fersk oversikt over lanserte teknologier for gjenvinning av fosfor fra avløpsvann og slam, og på hvilket nivå de befinner seg i utviklingen (fullskala, pilotskala, lab.skala). <i>Maria Magdalena Estevez og Bjarne Paulsrud, Aquateam</i>
13:00	FØRSTE GJØDSELFABRIKK PÅ SLAM ER I GANG! På IVAR IKS, Sentralrenseanlegg Nord-Jæren, er igangkjøringen i slutfasen og salget har startet. <i>Tor-Inge Kjellesvik, avdelingsleder ved Plan og utbygging, IVAR IKS</i>
13:30	Pause
14:00	KONTINUERLIG BIOFILM-P PROSESS OG FOSFORGJENVINNING. Resultater fra pilotforsøk og veien videre mot fullskala <i>Torgeir Saltnes, HIAS IKS</i>
14:30	MIRA IKS – nytt stort renseanlegg med utslipp til Glomma. Rensekrav og valg av prosess - hvordan kom man fram til disse? Strategi for utnyttelse av næringsstoffene i avløpslammet. <i>Adel Al-Jumaily MIRA IKS (eid av Fet, Gjerdrum og Sørum kommuner)</i>
14:55	<i>Ikke endelig avklart</i>
15:20	Oppsummering og avslutning
15:30	Vel hjem

Onsdag 22. oktober

08:00 – 15:30

Parallell-sesjoner

TIDSPUNKT	PROGRAM
08:00	Registrering og vannprat med Norsk Vanns ansatte på stand

Parallell B – Modellering av ledningsnett

Møteleder: Bjørn Zimmer Jacobsen, Stavanger kommune, vannkomitéen

08:30	VELKOMMEN v/møteleder
08.35	ONLINE MODELLBEREGNINGER / REGNBYGE.NO <i>Geir Lindholm, Rosim</i>
09:00	SKYBRUDDSMODELLERING <i>Tomas Eidsmo, DHI</i>
09:25	MODELLERING AV NITELVA - BETYDNING AV OVERLØP FOR VANNKVALITETEN Modell som grunnlag for å vurdere effekten av tiltak i ny Hovedplan <i>Eirik Rismyhr, NRA</i>
09:50	Pause
10:10	NY DETALJERT AVLØPSMODELL FOR HELE OSLO – EN MODELL TIL ALLE FORMÅL <i>Bjørn Christoffersen, Oslo kommune, Vann- og avløpsetaten</i>
10:40	REGNBYGE 3M – FOU-PROSJEKT FOR OPTIMALISERING AV TRANSPORTSYSTEM OG RENSEANLEGG <i>Kaia Bing, NMBU</i>
11:05	SEPARERINGSPOTENSIALE I NORSKE AVLØPSSYSTEMER Eksempler fra Hoffselva, Oslo og Sandnes sentrum. <i>Prof. Sveinung Sæggrov, NTNU</i>
11:30	Lunsj

Møteleder Trond Andersen, Norsk Vann

12:30	ONLINE MODELLERING AV EN HEL BY - ÅRHUS <i>Rune Christensen, DHI</i>
13:00	MODELLERING AV STRØMNING I OVERLØP FRA FELLESSYSTEM Eksempler fra Århus. <i>Paal Skjetne, SINTEF</i>
13:30	Pause
14:00	KARMØY: MÅLEPROSJEKT MED VANNFØRINGSMÅLERE, NEDBØRMÅLERE OG NIVÅMÅLERE. MODELL I FORBINDELSE MED KAPASITETSVURDERINGER. <i>Håkon Døsen og Elin Olsgård, Karmøy kommune</i>
14:30	MODELLERING OG PLANLEGGING FOR SEPARERING, EKSEMPEL LØVSTIEN <i>Beate Høegh og Marit Aase, Bergen kommune</i>
14:55	FREMTIDIG TILSTAND PÅ AVLØPSLEDNINGER KAN MODELLERES VED HJELP AV TV-INSPEKSJONER Er dette et nyttig verktøy for norske kommuner? <i>Jon Røstum, SINTEF</i>
15:20	Oppsummering og avslutning
15:30	Vel hjem

Onsdag 22. oktober

08:00 – 15:30

Parallell-sesjoner

TIDSPUNKT	PROGRAM
08:00	Registrering og vannprat med Norsk Vanns ansatte på stand

Parallell C – SSTT/RIN

Møteleder: Odd Lieng, SSTT/Norsk Rørsenter

08:30	RØRINSPEKSJON NORGE TAR PULSEN PÅ LEDNINGSNETTET <i>Finn Jenssen, Skien kommune / Leder Rørinspeksjon Norge</i>
08:45	RØRINSPEKSJON – DEN VIKTIGSTE METODEN FOR Å UNDERSØKE LEDNINGSNETTET? <i>Peer-Chr. Nordby, Olimb AS</i>
09:05	SISTE SKRIK INNEN RØRINSPEKSJON <i>Mariya Simone, Dacon AS</i>
09:20	TILSTANDSVURDERING VED SPYLING (FOREDRAG + FILM) <i>Finn Jenssen, Skien kommune</i>
09:50	Pause
10:10	LEKKASJEKONTROLL AV VANNLEDNINGER <i>Arnt Olav Holm, Vestfold Vann IKS</i>
10:30	STRAKE VEIEN FRA UNDERSØKELSE TIL DIAGNOSE <i>Ola Valved, Asker kommune</i>
10:55	KRAVSPESIFIKASJON FOR PREFABRIKKERTE VANNKUMMER (KUMSIKKERHET) <i>Arve Hansen, VA-teknikk AS</i>
11:30	Lunsj
12:30	SSTT - TILTAKSBEHOV OG METODEVALG <i>Odd Lieng, SSTT/ Norsk Rørsenter</i>
12:50	"LYS FRAMTID FOR GAMLE AVLØPSRØR" - RENOVERING AV AVLØPSLEDNINGER MED STRØMPE <i>Hendrik Panmann, Kjeldaas Maskin</i>
13:10	RENOVERING AV DRIKKEVANNSLEDNINGER <i>Sverre Ditlev-Simonsen, Pipeliner AS</i>
13:30	Pause
14:00	100 % GRAVEFRI RØRFORNYINGSMETODE FOR VANNLEDNINGER <i>Svein Rune Myhre, Olimb</i>
14:30	FORDELER OG ULEMPER VED RENOVERINGSMETODEN UTBLOKKING <i>Dag Espen Båsum, Båsum Boring</i>
14:55	RENOVERING AV VANNLEDNINGER MED POLYURETAN BELEGG <i>Øyvind Enger, NCC</i>
15:20	OPPSUMMERING OG AVSLUTNING v/møteleder
15:30	Vel hjem

